

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ШОСТКИНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Кафедра економіка та управління

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
денної форми навчання

_____ Проценко О.М.
“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ЕКОНОМІКА, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ ХІМІЧНИХ
ПІДПРИЄМСТВ**

галузі знань 0513 «Хімічна технологія та інженерія»

підготовки бакалавра за напрямом 6.051301 «Хімічна технологія»

Шосткинський інститут Сумського державного університету

Погоджено: начальник навчально-методичного відділу _____ Полончук В.О.

Шостка – 2016 рік

Робоча програма з дисципліни «Економіка, організація та управління хімічних підприємств» для студентів денної форми навчання підготовки бакалавра за напрямом 6.051301 «Хімічна технологія» галузі знань 0513 «Хімічна технологія та інженерія»,

_____ 2016 року .

Розробник: ст. викладач кафедри економіки та управління, кандидат економічних наук – Новикова Інна Володимирівна.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та управління

Протокол від. “ _____ ” _____ 20__ року № _____

Завідувач кафедри економіки та управління

І.В.Прожога

“ _____ ” _____ 20__ року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів денна форма – 4,0 заочна форма – 5,0	Галузь знань: 0513 «Хімічна технологія та інженерія»	Нормативна (за вибором)	
	Напрямок підготовки 6.030504 «Хімічна технологія»		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): _____	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		4-й	5
Контрольна робота – заочна форма		Семестр	
Загальна кількість годин: за денною формою навчання – 120 за заочною формою навчання – 150		8-й	10
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 11	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	16 год.	16
		Практичні, семінарські	
		16 год.	10
		Лабораторні	
		0 год.	-
		Самостійна робота	
		88 год.	124
		Контрольна робота	
		-	15
		Вид контролю:	
пмк	іспит		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36,4%;

для заочної форми навчання – 21,0%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Економіка та організація промисловості» є опанування студентами загальних положень, принципів та закономірностей економіки, формування у студентів систематизованого комплексу знань, навичок, світогляду, необхідних для ефективної практичної діяльності.

Основними завданнями викладання дисципліни є:

- вивчення дії економічних законів на рівні підприємства в умовах ринкової економіки;
- вивчення загальних положень, принципів та методів організації виробничих процесів;
- ознайомлення з засадами наукової організації праці;
- оволодіння методами організації процесів створення та освоєння нової техніки та нових технологій;
- вивчення методів техніко-економічного обґрунтування планових і проектних рішень, наукових шляхів підвищення ефективності виробництва.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

1) **Знати:** роль підприємства як основного суб'єкту господарювання; цілі і завдання, що вирішуються в процесі промислового виробництва; виробничі фонди та виробничу потужність, оборотні засоби підприємства; персонал підприємства та продуктивність праці; методи планування та організації створення нової техніки, технічної підготовки виробництва: основні принципи організації виробничого процесу; організацію нормування та оплати праці; витрати підприємства та шляхи їх зниження; ціноутворення; поняття прибутку та рентабельності; оцінку економічної ефективності виробництва та обґрунтування вибору варіантів рішень.

2) **Уміти:** виконувати необхідні розрахунки за допомогою основних показників виробничого процесу; оцінювати основні та оборотні фонди; розраховувати потребу у виробничих потужностях, оцінювати ефективність використання виробничих фондів; визначити потребу у персоналі та оцінити його продуктивність; вміти розрахувати собівартість продукції, розмір прибутку та рентабельності; оцінити ефективність технологічних рішень.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль III

Змістовий модуль 1. Підприємство – основна ланка економічної системи.

Тема 1. Промислове підприємство як складна економічна система, основа його організації

Поняття підприємства як особливої форми організації виробництва. Цілі та напрямки діяльності. Правові основи функціонування. Класифікація підприємств за ознаками, загальна та виробнича структура підприємства. Державне регулювання підприємницької діяльності.

Тема 2. Капітал та виробничі фонди підприємства

Загальна характеристика капіталу та виробничих фондів. Склад та класифікація основних фондів підприємства. Облік та оцінка основних фондів підприємства. Спрацювання, амортизація та відтворення основних фондів.

Тема 3. Склад та структура оборотних засобів виробництва

Поняття, класифікація та структура оборотних засобів. Показники ефективності використання оборотних засобів. Вплив оборотності оборотних засобів на ефективність діяльності підприємства.

Тема 4. Виробництво продукції та виробнича потужність підприємства

Поняття продукції, сутність та показники виробничої програми підприємства. Виробнича потужність, методика розрахунку, чинники які впливають на виробничу потужність.

Змістовий модуль 2. Трудові ресурси та оплата праці.

Тема 5. Трудові фактори та організація оплати праці

Склад і структура персоналу підприємства. Розрахунок балансу робочого часу на поточний період. Продуктивність праці, показники та методи вимірювання.

Змістовий модуль 3. Організація виробничого процесу.

Тема 6. Організація виробничого процесу.

Виробничий процес, та його структура. Класифікація виробничих процесів. Принципи організації виробничих процесів. Організаційні типи виробництва, їх характеристика. Потоківі та не потоківі методи організації виробництва.

Модуль У

Тема 7. Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції.

Якість та конкурентоспроможність продукції. Показники та методи виміру якості продукції. Економічний ефект підвищення якості продукції. Контроль якості. Міжнародні системи управління якістю.

Тема 8. Організація діяльності виробничої інфраструктури.

Організація роботи інструментального господарства, ремонтно-механічного підрозділу, транспортного, енергетичного та складського господарств.

Змістовий модуль 4. Фінансові результати діяльності підприємства.

Тема 9. Витрати на собівартість виробництва та реалізації продукції

Загальна характеристика витрат та їх класифікація, групування витрат за економічними елементами, управління витратами, собівартість окремих виробів.

Тема 10. Фінансові результати діяльності підприємства

Характеристика фінансової діяльності підприємства. Формування та розподіл прибутку підприємства. Планування прибутковості, ефективність діяльності підприємства.

Тема 11. Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства

Сутність та показники інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства. Техніко-економічний аналіз технологічних рішень. Основні техніко-економічні показники. Ефективність виробництва, чинники зростання.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль III												
Змістовий модуль 1. Підприємство – основна ланка економічної системи.												
Тема 1. Промислове підприємство як складна економічна система, основа його організації	6	1	1	-	-	4	9	1	-	-	-	8
Тема 2. Капітал та виробничі фонди підприємства.	10	1	1	-	-	8	11	2	1	-	-	8
Тема 3. Склад та структура оборотних засобів виробництва	6	1	1	-	-	4	13	2	1	-	-	10
Тема 4. Виробництво продукції та виробнича потужність підприємства	8	1	1	-	-	6	12	2	2	-	-	8
Разом за змістовним модулем 1	30	4	4	-	-	22	45	7	4	-	-	34
Змістовий модуль 2. Організація виробничого процесу.												
Тема 5. Трудові фактори та організація оплати праці	10	2	2	-	-	6	12	1	1	-	-	10
Тема 6. Організація виробничого процесу.	14	2	2	-	-	10	12	1	1	-	-	10
Тема 7. Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції.	10	1	1	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Тема 8. Організація діяльності виробничої інфраструктури.	11	1	1	-	-	9	11	1	-	-	-	10
Разом за змістовним модулем 2	45	6	6	-	-	33	45	3	2	-	-	40
Змістовий модуль 3. Фінансові результати діяльності підприємства.												
Тема 9. Витрати на собівартість виробництва та реалізації продукції	15	2	2	-	-	11	16	2	2	-	-	12
Тема 10. Фінансові результати діяльності підприємства	14	2	2	-	-	10	16	2	2	-	-	12
Тема 11. Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства	16	2	2	-	-	12	13	2	-	-	-	11
Разом за змістовним модулем 3	45	6	6	-	-	33	45	6	4	-	-	35
Виконання контрольної роботи							15	-	-	-	-	15
Разом	120	16	16	-	-	88	150	16	10	-	-	124

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Промислове підприємство як складна економічна система, основа його організації	1	-
2	Капітал та виробничі фонди підприємства.	1	1
3	Склад та структура оборотних засобів виробництва	1	1
4	Виробництво продукції та виробнича потужність підприємства	1	2
5	Трудові фактори та організація оплати праці.	2	1
6	Організація виробничого процесу.	2	1
7	Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції.	1	-
8	Організація діяльності виробничої інфраструктури	1	-
9	Витрати на собівартість виробництва та реалізації продукції	2	2
10	Фінансові результати діяльності підприємства	2	2
11	Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства	2	-
	Разом	16	10

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Промислове підприємство як складна економічна система, основа його організації	4	8
2	Капітал та виробничі фонди підприємства.	8	8
3	Склад та структура оборотних засобів виробництва	4	10
4	Виробництво продукції та виробнича потужність підприємства	6	8
5	Трудові фактори та організація оплати праці.	6	10
6	Організація виробничого процесу.	10	10
7	Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції.	8	10
8	Організація діяльності виробничої інфраструктури	9	10
9	Витрати на собівартість виробництва та реалізації продукції	11	12
10	Фінансові результати діяльності підприємства	10	12
11	Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства	12	11
12	Виконання контрольної роботи		15
	Разом	88	124

7. Методи навчання

Лекції: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням опорного конспекту.

Практичні заняття: розв'язання типових завдань, виконання письмових контрольних робіт поточного контролю.

8. Методи контролю

На кожному практичному занятті проводиться тестування або письмова контрольна робота з розв'язанням задач. Тестування і контрольні оцінюються згідно регламенту.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Сума	
Модуль III												
Зміст.модуль I				Зміст.модуль II				Зміст.модуль III			Мод.контр.	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		100
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	12	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення.

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Економіка і організація промисловості» для студентів денної форми навчання.

12. Рекомендована література.

Базова

№ п/п	Назва навчальної літератури	Вид	Наявність примірників
1.	Економіка підприємства. Под редакцией С.Ф.Покропивного. – К.: КНЭУ, - 2003.	Учебник	12
2.	В.М.Гриньова. Організація виробництва. – К.: КНЕУ, - 2009.	Підручник	5

Допоміжна

3. Економіка підприємства [Текст] : Навчальний посібник / За ред. А.В.Шегди. – К. : Знання, 2005. – 431
4. Мельник, Л. Г. Економіка підприємства [Текст] : Конспект лекцій: Учебное пособие / Л. Г. Мельник, А. И. Каринцева. – Сумы : Универс.книга, 2002. – 400 с.
5. Протопопова, В. О. Економіка підприємства [Текст] : Навчальний посібник / В. О. Протопопова, А. Н. Полонський. – К. : ЦУЛ, 2002. – 220 с.
6. Економіка підприємства [Текст] : Навч.посібник / О.В.Ареф'єва,В.Г.Сахаєв,О.В.Ареф'єв та ін. – К. : Європейський університет, 2004. – 237 с.

**РОБОЧИЙ РЕГЛАМЕНТ
МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОГО КОНТРОЛЮ І ОЦІНЮВАННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ
ХІМІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ»**

1. Структура навчальної дисципліни: Загальний обсяг – 144 годин/ 4,0 кредити
Лк – 32 год/16, Пр – 32год/16, д/залік.

2. Організація навчального процесу: Семестрів викладання – 1;
модульних циклів – 1.

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни: **R = 100 балів**

4. Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи:

а) робота на аудиторних заняттях:

- практичні заняття: 1 бал.

Всього: 8 пр * 1 бали = 8,0 бали.

б) виконання завдань на практичних заняттях (та ІРС): тестування, письмове опитування питань, винесених на СРС:

- вирішення завдань, задач – 8 пр * 3 бали = 24 балів;

- письмове опитування 8 пр * 4 бали = 32 бали

- усне опитування – 8 пр * 1 бали = 8 балів;

Всього: 8 пр. * 9 балів = 72 бали.

в) складання комплексної письмового модульного контролю

всього 1 мод.* 20 балів = **20 балів:**

- теоретичне завдання або тестування максимально 8 балів;

- практичне завдання максимально 12 балів.

г) заохочувальні рейтингові бали – максимально **8 балів:**

3 бал - за систематичну продуктивну активність під час проведення аудиторних занять;

3 бали - за виконання завдань підвищеної складності, або за виконання аналітичних оглядів за тематикою навчальної дисципліни чи споріднених дисциплін (конкретне завдання визначає викладач);

2 бал – написання реферату на тему, яка буде визначена викладачем.

При нарахуванні заохочувальних балів провідний викладач має право звільнити студента від виконання практичних (індивідуальних) завдань, які передбачені програмою навчальної дисципліни.

5. Підсумок рейтингових балів за модульними циклами (при позитивному оцінюванні):

3-й модульний цикл (8 лк., 8 пр.занять, модульний контроль, зархочувальні бали) – 60,0
... 100,0 бали

6. Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці (менше зазначеної в п.5), проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу в цілому та його складових не підвищуються.

7. ІРС за розкладом занять використовуються для консультативної роботи (в тому числі за призначенням викладача) та робіт п.6.